

DD -109

December-2013

B.Ed. (Sem. I)

A – 507 : Classroom Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના :** (1) તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
Instructions : All questions are compulsory. There are internal options.
 (2) જમણી બાજુએ દર્શાવેલે અંક પ્રશ્નોના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.
 The figures to the right side indicate marks.

1. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો આશરે 750 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 10
 Answer any **one** from the following questions. Each answer should be in about 750 words. :
- (a) વર્ગખંડ આંતરક્રિયાના (વર્ગવ્યવહાર) ફ્લેન્ડર્સે દર્શાવેલ ઘટકોની ચર્ચા કરો.
 Describe the components of Flender's classroom interaction.
- (b) વર્ગખંડની અસરકારકતા વધારવા માટેની શિક્ષકની વિવિધ ભૂમિકાઓ વર્ણવો.
 Describe various roles played by a teacher which leads to classroom effectiveness.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો આશરે 125 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 4
 Answer any **one** from the following questions. Each answer should be in about 125 words :
- (a) અસરકારક વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપનના સિદ્ધાંતો કયા કયા છે ? કોઈપણ ત્રણ સિદ્ધાંત જણાવો.
 What are the principles of effective classroom management ? State any three.
- (b) વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપનની જરૂરિયાત સ્પષ્ટ કરો.
 Explain the need of classroom management.
- (c) વર્ગખંડમાં વિદ્યાર્થીઓના સંદર્ભમાં થતી ભૂલો સુધારવા તમે શિક્ષક તરીકે શું કરશો ?
 In the classroom the errors are committed by the students, what steps can be taken by you as a teacher ?
2. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 100 શબ્દોમાં આપો. : 6
 Answer any **two** from the following questions. Each answer should be in about 100 words :
- (a) વર્ગખંડમાં અયોગ્ય વ્યવહારને સુધારવા માટેના ત્રણ ઉપાયો જણાવો.
 State any three ways to manage inappropriate behavior in classroom.
- (b) વર્ગખંડ વાતાવરણના ઘટકો (થેલન મોડેલ) ટૂંકમાં જણાવો.
 Explain in short the components of classroom climate. (Thelan Model)
- (c) વિદ્યાર્થીની વ્યક્તિગત પ્રોફાઇલ (માહિતિ પત્રક)ના ફાયદા જણાવો.
 Explain the advantages of students individual profile.

- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 8
 Answer any **one** of the following questions. Each answer should be in about **500** words :
- (a) વર્ગખંડ વાતાવરણને અસર કરતાં પરિબલો કયા-કયા છે ? વિગતવાર સમજાવો.
 What are the factors affecting classroom climate ? Explain in detail.
- (b) વર્ગખંડ વાતાવરણના સંદર્ભમાં નેતાગીરી અને શિસ્ત સંબંધિત શિક્ષકની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો.
 Discuss the role of a teacher to enhance leadership and discipline related with the students in the context of the classroom climate.
3. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો આશરે 750 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 10
 Answer any **one** of the following questions. Each answer should be in about **750** words :
- (a) અભિપ્રેરણા એટલે શું ? વિદ્યાર્થીઓને અધ્યયન માટે અભિપ્રેરિત કરવા માટેનાં વિવિધ માર્ગો કયા કયા છે ? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
 What is motivation ? Which are different ways of motivating students for learning ? Explain with illustrate.
- (b) સ્વ-સંકલ્પના એટલે શું ? એક શિક્ષક તરીકે તમે વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિ માટેની સ્વ-સંકલ્પના કેવી રીતે વધારશો ?
 What is self concept ? How will you as a teacher enhance pupil's self-concept for achievement.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો : 4
 Answer any **one** of the following questions in about **125** words :
- (a) Expectancy boosting Treatment (અપેક્ષાને બળ આપો) વિચારધારા શું છે ?
 What is expectancy boosting Treatment Ideology ?
- (b) સ્વપરિપૂર્ણ ભાવિકથન ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
 Explain with illustration : Self-fulfilling prophecy.
- (c) જૂથ-ચર્ચા પદ્ધતિનું મહત્ત્વ જણાવો.
 State the importance of group discussion method.
4. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર આશરે 100 શબ્દોમાં આપો : 6
 Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **100** words :
- (a) નવીનીકરણના ક્ષેત્રો જણાવો.
 State the area of Innovation.
- (b) અભિનવ પ્રયાસોના ત્રણ ગેરલાભ જણાવો.
 Give three disadvantages of innovative practices.
- (c) નવીનીકરણનો અર્થ અને સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
 Clarify the meaning and concept of innovation.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં આપો. 8

Answer any **one** of the following questions. Each answer should be in about **500** words.

(a) ભારતની શાળાઓમાં જોવા મળતું નવીનીકરણ સમજાવો.

Explain the innovation seen in Indian Schools.

(b) ગ્રામ્ય વિસ્તારની શાળા માટે કોઈ નવીનીકરણના પ્રયાસની યોજના તૈયાર કરો.

Design an innovative practice plan for the School of a rural area.

5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 14

Answer the following **14** questions in short :

(1) વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપન એટલે શું ?

What is Classroom Management ?

(2) વર્ગખંડ વ્યવહાર માટે નિયમોની શી આવશ્યકતા છે ?

Why there is a need of rules for classroom behaviour ?

(3) વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપનમાં શિક્ષકને વર્ગખંડના વ્યવસ્થાપક તરીકે શા માટે ઓળખવામાં આવે છે ?

Why the teacher known as the facilitator of classroom in classroom management.

(4) ફ્લેન્ડર્સના વર્ગખંડ આંતરક્રિયા પૃથક્કરણની કોઈપણ બે મર્યાદાઓ જણાવો.

State any two limitations of Flender's system of Interaction analysis.

(5) વર્ગખંડ પ્રોફાઈલ કોના માટે બનાવવામાં આવે છે ?

For whom classroom profile is created ?

(6) વર્ગખંડ વાતાવરણ માટે શિસ્ત કેમ જરૂરી છે ?

Why discipline is needed for the classroom climate.

(7) વર્ગ વ્યવહાર (ફ્લેન્ડર્સ) ના ઘટકો મુજબ પરોક્ષ અસર એટલે શું ?

According to Flender's classroom behaviour components what is the meaning of indirect effect ?

(8) વર્ગખંડ વાતાવરણ પર વિદ્યાર્થીઓની ચિંતાતુરતા કેવી રીતે અસર કરે છે ?

How does the anxiety of the Pupils affect on the classroom climate ?

(9) જૂથ-ચર્ચા ટ્રીટમેન્ટ એટલે શું ?

What is group discussion treatment ?

(10) Origin-Pawn વિચારધારાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ જણાવો.

State the main objective of origin pawn ideology.

(11) વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપનમાં નવિનીકરણ કોના માટે જરૂરી બને છે ?

For whom innovation is required in the classroom management ?

(12) વર્ગખંડમાં નવિનીકરણના સંદર્ભમાં ઉપચારાત્મક વર્ગો માટે શું કરશો ?

What will you do to implement remedial classes teaching in the context of innovation in the classroom.

(13) હકારાત્મક સુદ્ઢઢીકરણ ઁટલે શું ?

What is positive reinforcement ?

(14) સ્વયં-પરિપૂર્ણ ભાવિકથનની સંકલ્પના કોણે વિકસાવી હતી ?

Who developed the concept of self-fulfilling prophecy ?
